

Justis- og politidepartement
Postboks 8005, Dep.
0030 Oslo

Deres ref.
201010554 ES HLB/mk

Vår ref.

Dato:
26.01.2011

Hørings – uttalelse om innføring av etterforskningsplikt når barn dør plutselig og uventet

Vi viser til høringsbrev fra justis- og politidepartementet, datert 21.10.2010.

Av hensyn til rettsikkerheten til det døde barnet, og dets eventuelle søsken, støtter NKVTS forslaget om å innføre etterforskningsplikt når barn dør plutselig og uventet, og er positive til den foreslåtte endringen i lovtekst og påtaleinstruks.

I utredningen "Drap i Norge i perioden 2004-2009" (NOU 2010:3), som analyserte samtlige drapssaker med kjent gjerningsperson i den aktuelle perioden, ble kun én sak hvor offeret var ett år eller yngre inkludert. Dette står i motsetning til epidemiologiske data og funn i internasjonale studier som har vist at en betydelig andel av plutselige og uventede dødsfall i denne aldersgruppen skyldes vold eller omsorgssvikt. Mulige årsaker til at små barn ikke gjenfinnes i utredningen er manglende anmeldelse, ufullstendig etterforskning, at sakene forblir uopplært eller henlegges. Utredningen underbygger dermed at rettsikkerheten for barn som utsettes for vold eller drap er dårlig ivaretatt, og at det er grunn til å forbedre systemet for etterforskning av plutselig og uventet barnedød, noe den foreslåtte lovendringen vil kunne bidra til.

Det er positivt at lovendringen gjelder alle barn under 18 år. Endringen vil være spesielt viktig for grupper som er mer utsatte for vold og omsorgssvikt, som funksjonshemmede og psykisk utviklingshemmede barn. Det foreligger sannsynligvis ikke situasjoner, der barn dør plutselig og uventet, som er av en slik art at de ikke bør omfattes av etterforskningsplikten. I tillegg vil det være

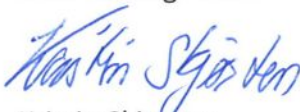
viktig at dødsfall der diagnose eller årsak ikke er avklart, og hvor døden inntreffer etter innleggelse i sykehus, tydelig omfattes av instruksene.

At etterforskningen gjøres pliktig vil for mange foreldre være mer forståelig og mindre belastende enn om etterforskning igangsettes som en følge av vurderinger i den enkelte sak. Av hensyn til etterlattes behov for ivaretagelse og kontinuitet i sorgprosessen, bør de ansvarlige for etterforskningen også meddele resultatet av den til de pårørende, og avtale om de kun ønsker muntlig tilbakemelding, eller om de i tillegg ønsker skriftlig melding. Vi ser det også som viktig at forholdet mellom politiets arbeid og helsemyndighetenes arbeid avklares og organiseres på en måte som gir minst mulig belastning for familien.

Å knytte politietterforskningen opp mot en multidisiplinær gjennomgang etter barnedødsfall, slik som i Storbritannia og flere stater i USA, vil være nyttig både for å avdekke vold, og for å få kunnskap som videre kan brukes til å forebygge ytterligere barnedødsfall. Vi anbefaler derfor departementet å se på muligheten for en slik modell.

Det at den foreslåtte lovendringen ikke åpner for obligatorisk dødstedsundersøkelse, vil være en begrensning når det gjelder å avdekke vold og omsorgssvikt. Erfaringer fra "Barnedødsårsaksprosjektet" gjennomført av Rettsmedisinsk Institutt, og fra prosjekter i andre land, tilsier at dødstedsundersøkelse gir vesentlig informasjon i tillegg til øvrig etterforskning og utredning. Vi anbefaler derfor at departementet i tillegg vurderer en lovendring som muliggjør dødstedsundersøkelse, eller skadestedsundersøkelse dersom døden inntreffer i sykehus, som del av etterforskningen når barn dør plutselig og uventet.

Med vennlig hilsen

Kristin Skjørtén
Seksjonsleder

Geir Borgen
Barnelege

